

Työeläkelaitoksille

LAKI MAATALOUSYRITTÄJIEN LUOPUMISKORVAUKSESTA JA ERÄÄT SIIHEN
LIITTYVÄT LAIT VAHVISTETTU

Tasavallan presidentti vahvisti 18.12.1992 lain maatalousyrittäjien luopumiskorvauksesta (1330/92), lain maatalousyrittäjien eläkelain 16 §:n muuttamisesta (1331/92), lain työntekijäin eläkelain 8 §:n muuttamisesta (1332/92), lain kansaneläkelain 26 §:n muuttamisesta (1333/92) sekä lain työttömyysturvalain 5 ja 45 §:n muuttamisesta (1334/92).

Hallituksen esitys (HE 194/92) mainituiksi laeiksi on yleiskirjeen A 35/92 liitteenä.

Maataloustuotannon vähentämiseksi ja maataloudesta luopuvien viljelijöiden toimeentulon turvaamiseksi säädetty uusi laki korvaa vuoden 1992 loppussa päättyneen luopumiseläkejärjestelmän. Valtion varoista maksettava luopumiskorvaus on enimmillään sukupolvenvaihdoseläkkeen suuruinen.

Voimaantulo

Lait tulivat voimaan 1.1.1993. Uutta järjestelmää sovelletaan vuoden 1995 loppuun.

ELÄKETURVAKESKUS

Seppo Pietiläinen

Pentti Koivistoinen

LIITTEET

Laki maatalousyrittäjien luopumiskorvauksesta (1330/92)
Laki maatalousyrittäjien eläkelain 16 §:n muuttamisesta (1331/92)
Laki työntekijäin eläkelain 8 §:n muuttamisesta (1332/92)
Laki kansaneläkelain 26 §:n muuttamisesta (1333/92)
Laki työttömyysturvalain 5 ja 45 §:n muuttamisesta (1334/92)

N:o 1330

Laki**maatalousyrittäjien luopumiskorvauksesta**

Annettu Helsingissä 18 päivänä joulukuuta 1992

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

Yleiset säännökset

1 §

Tämän lain nojalla myönnetään luopumiskorvausta maatalousyrittäjille, jotka vuosina 1993—1995 maataloustuotannon vähentämiseksi pysyvästi luopuvat tässä laissa säädetyllä tavalla maatalouden harjoittamisesta.

2 §

Maatalousyrittäjällä tarkoitetaan tässä laissa maatilatalouden harjoittajaa, joka omaan tai yhteiseen lukuun itse työhön osallistuen harjoittaa maataloutta.

Maatilalla tarkoitetaan yhden tai useamman tilan tai tilanosan muodostamaa maatilatalouden harjoittamiseen tarkoitettua yksikköä, jota hallitaan yhtenä kokonaisuutena.

3 §

Tässä laissa tarkoitettun luopumisen katsotaan tapahtuneen silloin, kun 9 §:ssä tarkoitettut sitoumukset on toimitettu kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle, maaseutuelinkeinopiirille tai maatalousyrittäjien eläkelaiissa (467/69) tarkoitettulle maatalousyrittäjien eläkelaitokselle, jäljempänä eläkelaitos.

Luopuja

4 §

Oikeus luopumiskorvaukseen on maatalouden harjoittamisesta luopuvalla:

1) maatilán tai sen osan omistavalla maatalousyrittäjällä;

2) edellä 1 kohdassa tarkoitetun maatalousyrittäjän aviopuolisolla, vaikkei hänellä ole omistusoikeutta maatilaan; sekä

3) edellä 1 kohdassa tarkoitetun maatalousyrittäjän leskellä, jos luopumisen kohteena oleva maatila kuuluu omaisuuteen, johon leskellä on avio-oikeus.

Edellä 1 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettua henkilöä kutsutaan jäljempänä *luopujaksi*.

5 §

Luopumiskorvauksen saamisen edellytyksenä on, että luopuja viitenä vuotena välittömästi ennen maatalouden harjoittamisesta luopumista:

1) on harjoittanut omaan tai yhteiseen lukuun maataloutta luopumisen kohteena olevalla maatilalla vähintään kolmella peltohehtaariilla; sekä

2) ei ole saanut muusta kuin maatilataloudesta valtion verotuksessa veronalaista tuloa tai muuta asetuksessa tarkemmin säädettävää tuloa keskimäärin enempää kuin 63 272,73 markkaa kalenterivuodessa; tällöin voidaan jättää huomioon ottamatta sellainen maatilatalouden harjoittamiseen liittyvä tulo, jonka saaminen päättyy maatalouden harjoittamisesta luopumisen takia.

Sovellettaessa 1 momentin 1 kohdan sään-

nöstä katsotaan luopujan jatkaneen maatalouden harjoittamista myös peltoalalla, joka on kesannoitu siten, että valtio maksaa siitä kesannoimispalkkiota, tai joka on kesannoitu sen vuoksi, että maatalousyrittäjä vapautuisi peltoalan perusteella suoritettavasta vientikustannusmaksusta annetun lain (1314/90) mukaisen vientikustannusmaksun suorittamisesta.

6 §

Lisäksi luopumiskorvauksen saamisen edellytyksenä on, että luopuja on luopumisen tapahtuessa täyttänyt 55 vuotta mutta ei 65 vuotta.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään luopumiskorvauksen saamisen alaikärajaista, luopujalla on, jos luopuminen tapahtuu aikaisintaan viittä vuotta ennen kuin hän täyttää 55 vuotta, oikeus luopumiskorvaukseen edellyttäen, että:

1) hänen 1 momentissa tarkoitetut edellytykset täyttävä aviopuolisonsa on oikeutettu luopumiskorvaukseen;

2) hänen maatalousyrittäjätoimintaa harjoittanut aviopuolisonsa on tullut oikeutetuksi 7 §:n 1 tai 2 kohdassa tarkoitettuun eläkkeeseen tai kuollut aikaisintaan viisi vuotta ennen luopumista; tai

3) yhtymän 1 momentissa tarkoitetut edellytykset täyttävä muu osakas, jonka kanssa luopuja on harjoittanut maataloutta luopumisen kohteena olevalla maatilalla yhtymän lukuun, on oikeutettu luopumiskorvaukseen.

Luopumiskorvausta ei kuitenkaan suoriteta ajalta ennen 55 vuoden iän täyttämistä.

7 §

Oikeutta luopumiskorvaukseen ei ole luopujalla:

1) joka luopumisen tapahtuessa saa kansaneläkelain (347/56) mukaista toistaiseksi myönnettyä työkyvyttömyyseläkettä, yksilöllistä varhaiseläkettä, työttömyyseläkettä tai varhennettua vanhuuseläkettä;

2) joka luopumisen tapahtuessa saa maatalousyrittäjien eläkelain mukaista toistaiseksi myönnettyä täyttä työkyvyttömyyseläkettä, yksilöllistä varhaiseläkettä, työttömyyseläkettä tai varhennettua vanhuuseläkettä; tai

3) jolle itselleen tai jonka aviopuolisolle on myönnetty maatalousyrittäjien eläkelain tai

maatalousyrittäjien sukupolvenvaihdoseläkkeestä annetun lain (1317/90) nojalla sukupolvenvaihdoseläke.

Maatila

8 §

Luopumiskorvauksen saamisen edellytyksenä on, että:

1) luopumisen kohteena olevan maatilalla peltomaata ei ole kolmen viimeisen vuoden aikana ennen luopumista luovutettu eikä luopumisen yhteydessä luovuteta maataloudellisiin tarkoituksiin;

2) luopumisen kohteena olevalla maatilalla maatalousmaan pinta-alasta enemmän kuin kolmasosa on pelto- ja puutarhamaata, kun maatalousmaa lasketaan siten kuin maatalousyrittäjien eläkelain 2 §:n 2 momentissa säädetään;

3) luopumisen kohteena olevalla maatilalla ei ole voimassa valtion kanssa solmittua, maataloustuotannon vähentämistä tarkoittavaa muuta kuin 5 §:n 2 momentissa tarkoitettua sopimusta, joka:

a) rajoittaa sekä kotieläin- että kasvintuotantoa maatilalla; tai

b) rajoittaa ainoastaan kasvintuotantoa, mutta koskee yli neljännessä maatilalla koko peltoalasta; sekä

4) luopumisen kohteena olevalla maatilalla on veronalaista myyntituloa kasvinviljely- ja kotieläintaloudesta, jolloin myyntituloihin rinnastetaan satovahinkojen korvaamisesta annetun lain (530/75) mukainen korvaustulo, kahden viimeisenä kalenterivuotena ennen luopumista keskimäärin vähintään 3 000 markkaa vuodessa luopumisen kohteena olevan maatilalla kutakin täyttä peltohehtaaria kohden 5 §:n 2 momentissa tarkoitettua aluetta lukuun ottamatta.

Edellä 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuna luovutuksena ei kuitenkaan pidetä epäolennaiseksi katsottavan alueen luovuttamista eikä luovutusta, joka on tapahtunut tilusvaihtona jakolain 10 §:n 1 momentissa tarkoitetun uusjaon yhteydessä tai jonka voidaan katsoa johtuneen pakottavista taloudellisista vaikeuksista.

Luopumistapa

9 §

Maatalousyrittäjän katsotaan luopuneen tässä laissa tarkoitettuun tavoin maataloudesta, jos

hän pysyvästi lopettaa maatalouden harjoittamisen omaan tai yhteiseen lukuun ja antaa sitoumuksen siitä:

1) ettei hän käytä eikä vuokraa maatilaa pelto- tai puutarhamaata taikka tuotantorakennuksia maataloustuotantoon (*maataloustuotannosta luopumissitoumus*); sekä

2) ettei hän luovuta maatilaa peltoa kuuden vuoden kuluessa luopumiskorvauksen alkamisesta eikä sen jälkeenkään aikana, jona jollakin maatilalla luopujista on oikeus luopumiskorvaukseen tai sen osaan (*pellon myyntirajoitussitoumus*).

Edellä 1 momentissa tarkoitetuissa sitoumuksissa maataloustuotantoon rinnastetaan myös porotaloustuotanto ja luopumiskorvauksen saamisen edellytyksenä on, että luopuja maataloudesta luopumisen yhteydessä pysyvästi lopettaa poronhoidon harjoittamisen.

Luopumisen kohteena olevan maatilaa pelto- ja puutarhamaata sekä tuotantorakennusten kaikkien omistajien tulee antaa 1 momentissa tarkoitettujen sitoumukset. Luopujan aviopuolison tulee pysyvästi luopua maatalouden ja poronhoidon harjoittamisesta sekä antaa 1 momentissa tarkoitettujen sitoumukset silloinkin, kun hän ei ole luopumiskorvauksen hakija eikä maatilaa omistaja.

Jos luopujalla yksin tai yhdessä aviopuolisonsa kanssa taikka luopujan aviopuolisoilla on omistuksessaan useampia maatiloja, on 1 momentissa tarkoitettujen sitoumukset annettava niistä kaikista.

10 §

Jos luopuja tai hänen aviopuolisonsa omistaa luopumisen kohteena olevan maatilaa lisäksi ainoastaan osuuden muusta maatilasta, ei tämän maatilaa muilta osuomistajilta edellytetä 9 §:n 1 momentissa tarkoitettuja sitoumuksia. Luopujan ja hänen aviopuolisonsa on kuitenkin lopetettava maatalouden ja poronhoidon harjoittaminen omaan tai yhteiseen lukuun myös tällaisella tilalla.

Asetuksella säädetään tarkemmin, mihin tarkoituksiin saadaan käyttää luopumisen kohteena olevan tilan tuotantorakennuksia sekä 9 §:n 1 momentissa tarkoitettujen sitoumusten alaisia peltoja.

11 §

Sen estämättä, mitä 9 §:ssä säädetään, luopujalla on oikeus maataloustuotannosta luopu-

essaan jättää mainitussa pykälässä tarkoitettujen sitoumusten ulkopuolelle:

1) kohtuullisen kokoinen talouskeskuksen käsittävä alue sekä puutarha- ja peltoalue omassa taloudessa tarvittavien perunoiden sekä puutarha- ja kasvitarhatuotteiden viljelemistä varten;

2) kullekin lapselleen yksi kohtuullisen kokoinen tontti vakinaisen tai vapaa-ajan asunnon rakentamista varten; sekä

3) alueet, joilla on huomattavasti suurempi arvo käytettyinä muuhun kuin maatalouttaudellisiin tarkoituksiin.

Luopumiskorvauksen määrä

12 §

Luopumiskorvaus koostuu perusmäärästä ja luopumislisästä, joiden suuruus määräytyy siten kuin 13—17 §:ssä säädetään.

13 §

Luopumiskorvauksen perusmäärä on yhtä suuri kuin se maatalousyrittäjien eläkelain mukainen työkyvyttömyyseläke, joka maatalousyrittäjälle olisi myönnetty, jos hänellä luopumisaikana olisi ollut oikeus täyden työkyvyttömyyseläkkeen saamiseen.

Perusmäärän suuruutta määrättäessä ei oteta huomioon sellaista oikeutta eläkkeeseen, joka perustuu maatalousyrittäjän työ- tai virkasuhteeseen taikka muuhun kuin maatalousyrittäjien eläkelaisa tarkoitettuun yrittäjätoimintaan. Perusmäärää määrättäessä ei myöskään sovelleta, mitä maatalousyrittäjien eläkelain 8 i §:n 3 momentissa säädetään, paitsi silloin kun osatyökyvyttömyyseläke tai määräajaksi myönnetty täysi työkyvyttömyyseläke muutetaan luopumiskorvaukseksi ja eläke perustuu 1 päivänä tammikuuta 1989 tai sen jälkeen sattuneeseen eläketapahtumaan.

Perusmäärään sovelletaan, mitä työntekijäin eläkelain 7 c, 8 ja 8 a §:ssä säädetään.

Luopumiskorvauksen perusmäärästä ja luopumiskorvauksen perusmäärän saajasta on jäljempänä säädettyin poikkeuksin muutoin soveltuvin osin voimassa, mitä maatalousyrittäjien eläkelain mukaisesta työkyvyttömyyseläkkeestä ja sen saajasta säädetään.

14 §

Luopumiskorvauksen luopumislisä on yhtä suuri kuin luopujan osuus maatilakohtaisesta

hehtaari- ja kotieläinkorvauksesta. Maatila-kohtainen hehtaari- ja kotieläinkorvaus määrätään luopumisajankohdan tilanteen mukaisena siten kuin tässä pykälässä ja 15 §:ssä säädetään ja jaetaan tasan luopumiskorvaukseen oikeutettujen luopujien kesken.

Hehtaarikorvausta laskettaessa otetaan huomioon luopumiseen saakka maataloustuotannossa ollut peltoalue, josta on annettu 9 §:ssä tarkoitetut sitoumukset ja joka on luopumiskorvaukseen oikeutetun luopujan tai hänen aviopuolisonsa omistuksessa. Jos luopumisen kohteena olevan maatilan omistavat kuolinpesän osakkaat, luetaan kuitenkin lesken hehtaarikorvaukseen oikeuttavaksi alueeksi myös hänen kuolleen aviopuolisonsa lasten omistamat osuudet pellostä. Edellä 10 §:n 1 momentissa tarkoitetussa tapauksessa luopujan ja hänen aviopuolisonsa omistamaa osuutta vastaava alue muusta maatilasta otetaan huomioon luopujien hehtaarikorvausta laskettaessa vain, jos luopijat ovat vakiintuneen sovintojaon perusteella harjoittaneet maataloutta myös mainitulla maatilalla.

Sen estämättä, mitä 2 momentissa säädetään, ei hehtaarikorvausta laskettaessa oteta huomioon peltoa, joka on hankittu tai muutoin kuin perintönä, testamentilla tai avio-oikeuden nojalla saatu kolmena viime vuotena ennen luopumista.

15 §

Hehtaarikorvausta määrättäessä pellon pinta-ala lasketaan puolen hehtaarin tarkkuudella. Jos pyörästys on mahdollinen molempiin suuntiin, suoritetaan se alaspäin.

Kotieläinkorvaus määräytyy tuotannosta poistuvien maatilan kotieläinyksikköjen perusteella siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään. Korvausta voidaan kuitenkin maksaa enintään maatilan vakiintunutta kotieläinmäärää vastaavista kotieläinyksiköistä.

Valtioneuvosto päättää tämän lain nojalla kunakin vuonna myönnettävien luopumiskorvausten hehtaari- ja kotieläinyksikkökohtaisen korvauksen markkamäärän.

16 §

Sen estämättä, mitä 14 ja 15 §:ssä säädetään luopumislisän määräytymisestä, on luopujan luopumislisä enintään sen sukupolvenvaihdoseläkkeen täydennysosan suuruinen, joka luopujalle olisi myönnetty, jos hänellä luopu-

misajankohtana olisi ollut oikeus sukupolvenvaihdoseläkkeeseen maatalousyrittäjien sukupolvenvaihdoseläkkeestä annetun lain nojalla. Tällöin sukupolvenvaihdoseläkkeen täydennysosaan vaikuttavana etuutena otetaan kuitenkin huomioon ainoastaan perusmäärä.

17 §

Luopumiskorvauksen perusmäärä ja luopumislisä tarkistetaan yleisten palkka- ja hintatasossa tapahtuneiden muutosten mukaan siten kuin työntekijäin eläkelain 9 §:ssä säädetään.

Luopumiskorvauksen hakeminen

18 §

Luopumiskorvausta haettaessa on eläkelaitokselle toimitettava 9 §:ssä tarkoitetut sitoumukset. Korvauksen hakemisesta säädetään tarkemmin asetuksella.

19 §

Luopumiskorvausta voi hakea myös ehdollisena. Hakijan on tällöin toimitettava eläkelaitokselle 9 §:ssä tarkoitettuja sitoumuksia vastaavat etukäteissitoumukset, joiden tulee olla korvauksen hakijan, hänen aviopuolisonsa sekä luopumisen kohteena olevan maatilan pelto- ja puutarhamaan sekä tuotantorakennusten kaikkien omistajien allekirjoittamat.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu ehdollinen päätös raukeaa, jos etukäteissitoumuksia vastaavia lopullisia sitoumuksia ei ole toimitettu eläkelaitokselle kuuden kuukauden kuluessa ehdollisen päätöksen antamisesta.

Kun luopumiskorvaushakemus ratkaistaan tämän pykälän nojalla, pidetään korvauksen 5 §:ssä ja 8 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettuja edellytyksiä arvioitaessa luopumishetkenä sitä ajankohtaa, jona korvausta on haettu. Korvauksen suuruuden määräämistä varten korvauksen alkamisajankohtana pidetään sen kalenterikuukauden alkua, jonka aikana ehdollinen päätös annetaan.

Luopumiskorvauksen maksaminen, lakkauttaminen ja lakkaaminen

20 §

Luopumiskorvausta suoritetaan 3 §:ssä tarkoitetusta luopumisajankohdasta, ei kuitenkaan ajalta ennen kuin luopuja on täyttänyt

6 §:n 3 momentissa säädetyn iän sekä lopetettuun maatalouden ja poronhoidon harjoittamisen omaan tai yhteiseen lukuun.

Korvausta ei makseta vuotta pitemmältä ajalta ennen korvauksen hakemista eikä vajaalta kalenterikuukaudelta.

21 §

Jos maatalousyrittäjien eläkelaiissa tarkoitettun osatyökyvyttömyyseläkkeen, osa-aikaeläkkeen tai määrääjäksi myönnetyn täyden työkyvyttömyyseläkkeen saajalle myönnetään luopumiskorvaus, muutetaan eläke luopumiskorvauksen perusmääräksi lähinnä seuraavasta mahdollisesta erääntymispäivästä siltä osin kuin se perustuu maatalousyrittäjien eläkelaiissa tarkoitettuun yrittäjätoimintaan. Ne luopumiskorvauksen perusmääräksi muutetut eläkkeen erät, jotka on maksettu luopumiskorvauksen alkamisen jälkeen, katsotaan luopumiskorvauksen osasuorituksiksi.

22 §

Jos luopuja on luopumisen tapahtuessa oikeutettu kansaneläkelain tai työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa mainittujen lakien, säännösten tai määräysten mukaiseen määrääjäksi myönnettyyn täyteen työkyvyttömyyseläkkeeseen, hänelle ei makseta luopumislisää ajalta, jona hän on oikeutettu mainittuun eläkkeeseen.

Jos luopumiskorvauksen saajalle myönnetään kansaneläkelain tai työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa mainittujen lakien, säännösten tai määräysten mukainen täysi työkyvyttömyyseläke, yksilöllinen varhaiseläke, työttömyyseläke tai varhennettu vanhuuseläke, luopumislisä lakkautetaan. Mikäli luopumiskorvauksen saajalle myönnetty edellä tarkoitettu eläke lakkaa, luopumislisän maksaminen aloitetaan uudelleen eläkkeen lakkaamista seuraavan kuukauden alusta.

23 §

Siltä ajalta, joita luopumiskorvauksen perusmäärää maksetaan, ei sen saajalla ole oikeutta saada eläkettä maatalousyrittäjien eläkelaiissa tarkoitettun yrittäjätoimintansa perusteella.

24 §

Luopumiskorvausta ei pidetä eläkkeenä, jonka saaminen estää eläkeoikeuden syntymisen työ- tai virkasuhteen taikka muun kuin maa-

talousyrittäjien eläkelaiissa tarkoitettun yrittäjätoiminnan perusteella.

25 §

Luopumiskorvaus lakkautetaan, jos luopumiskorvauksen saaja ryhtyy harjoittamaan maataloutta tai poronhoitoa omaan tai yhteiseen lukuun tai jos 9 §:ssä tarkoitettuja sitoumuksia ei ole noudatettu.

Jos 1 momentissa tarkoitettua toimintaa tai sitoumuksen laiminlyöntiä on pidettävä vähäisenä taikka jos tälle toiminnalle tai laiminlyönnille on ollut olemassa muu erityinen syy, voidaan luopumiskorvaus lakkauttaa määrääjäksi taikka päättää, että luopumiskorvaus maksetaan entisen suuruisena. Luopumislisä voidaan lakkauttaa myös osaksi.

Lakkauttaminen voidaan suorittaa siitä lukien, kun tässä pykälässä tarkoitettuun toimintaan ryhdyttiin tai laiminlyönti tapahtui.

Luopumiskorvauksen saajalla on oikeus saada eläkelaitokselta sitova ennakkopäätös siitä, aiheuttaako hänen tai luopumisen kohteena olevan maatilän omistajan suunnittelema toimenpide korvauksen lakkauttamisen tämän pykälän mukaan.

26 §

Luopumiskorvauksen saajan täydessä 65 vuotta luopumiskorvauksen luopumislisä lakkaa, jollei 2 momentista muuta johdu, ja perusmäärä muuttuu 13 §:n mukaisen perusmäärän suuruiseksi maatalousyrittäjien eläkelain mukaiseksi vanhuuseläkkeeksi.

Jos luopujalle ei sen johdosta, mitä 22 §:ssä säädetään, tai sen vuoksi, että luopuminen on tapahtunut sen jälkeen kun luopuja on täyttänyt 59 vuotta, ole maksettu luopumislisää vähintään kuuden vuoden ajalta siihen mennessä, kun hän täyttää 65 vuotta, ryhdytään luopumislisää maksamaan 50 prosentilla vähennettynä 65 vuoden iän täyttämistä seuraavan kuukauden alusta. Vähennetyn luopumislisän maksamisen edellytyksenä on, että 9 §:ssä tarkoitettuja sitoumuksia on noudatettu luopumisajankohdasta lukien ja että niitä edelleen noudatetaan. Vähennettyä luopumislisää maksetaan siihen asti, kunnes luopumislisää on maksettu luopujalle yhteensä kuuden vuoden ajalta, enintään kuitenkin siihen asti, kun luopuja täyttää 70 vuotta.

Luopumiskorvauksen saajan kuollessa luopumiskorvaus lakkaa. Määrättäessä perhe-eläkkeen suuruutta luopumiskorvauksen saajan

jälkeen katsotaan, että edunjättäjällä oli kuolinhetkellään maatalousyrittäjien eläkelaiissa tarkoitetun yrittäjätoimintansa perusteella oikeus saada tämän lain 13 §:n mukaisen perusmäärän suuruista täyttä työkyvyttömyyseläkettä.

27 §

Jos henkilö on saanut tämän lain mukaista luopumiskorvausta enemmän kuin mihin hänellä on ollut oikeus, on aiheettomasti maksettu korvaus perittävä takaisin. Aiheettomasti maksettu korvaus voidaan jättää osittain tai kokonaan takaisin perimättä, jos tämä katsotaan kohtuulliseksi ja korvauksen maksamisen ei ole katsottava johtuneen korvauksensaajan tai hänen edustajansa vilpillisestä menettelystä tai jos takaisin perittävä määrä on vähäinen.

Aiheettomasti maksettu luopumiskorvaus saadaan periä takaisin myös kuittaamalla se vastaisuudessa maksettavista korvauseristä. Kulloinkin suoritettavasta korvauserästä ei saa korvauksensaajan suostumuksetta kuitenkaan vähentää enempää kuin kuudesosa siitä korvauserän osasta, joka jää jäljelle sen jälkeen kun korvauserästä on ennakoperintälain (418/59) nojalla pidätetty ennakko taikka rajoitetusti verovelvollisen tulon ja varallisuuden verottamisesta annetun lain (627/78) nojalla lähdevero. Samoin rajoituksin voidaan aiheettomasti maksettu luopumiskorvaus periä takaisin kuittaamalla se vastaisuudessa maksettavista maatalousyrittäjien eläkelain mukaisista työkyvyttömyys- tai vanhuuseläkkeen eristä.

Lain täytäntöönpano

28 §

Tämän lain täytäntöönpanosta huolehtivat kuntien maaseutuelinkeinoviranomaiset, maaseutuelinkeinopiirit ja maatalousyrittäjien eläkelaitos.

Kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisella tarkoitetaan tässä laissa maaseutuelinkeinon hallinnosta kunnissa annetun lain (1558/91) 3 §:ssä tarkoitettua toimielintä, viranhaltijaa ja luottamushenkilöä.

Tämän lain mukaan maaseutuelinkeinopiireille kuuluvien tehtävien hoitamisesta Ahvenanmaan maakunnassa säädetään asetuksella.

29 §

Kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen on annettava eläkelaitokselle lausuntonsa siitä:

1) täyttääkö maatila 8 §:ssä tarkoitetut korvauksen saamisen edellytykset;

2) täyttävätkö sitoumusten ulkopuolelle 11 §:n nojalla jätetyt alueet mainitussa pykälässä säädetyt edellytykset;

3) ovatko muutkin kuin 1 ja 2 kohdassa tarkoitetut luopumiskorvauksen saamisen edellytykset voimassa; sekä

4) mikä on 14 §:ssä tarkoitettujen hehtaarikorvaukseen oikeuttavien peltohehtaarien ja 15 §:ssä tarkoitettujen kotieläinkorvaukseen oikeuttavien kotieläinyksiköiden määrä.

Jos eläkelaitos katsoo, että asia 1 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettujen korvauksen saamisen edellytysten taikka 4 kohdassa tarkoitettujen korvaukseen oikeuttavien peltohehtaarien tai kotieläinyksiköiden määrittämisen osalta on selvästi tulkinnanvarainen, eläkelaitos voi kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen lausunnon lisäksi pyytää korvaushakemuksesta maaseutuelinkeinopiiriin lausunnon.

30 §

Eläkelaitos ratkaisee luopumiskorvausta koskevan hakemuksen saatuaan kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen tai, 29 §:n 2 momentissa tarkoitettussa tapauksessa, maaseutuelinkeinopiiriin lausunnon asiasta.

31 §

Kuntien maaseutuelinkeinoviranomaisten ja maaseutuelinkeinopiirien asiana on eläkelaitoksen ohella valvoa, ettei luopumiskorvauksen saaja harjoita maataloutta tai poronhoitoa omaan tai yhteiseen lukuun ja että tässä laissa tarkoitettuja sitoumuksia noudatetaan.

Muutoksenhaku

32 §

Eläkelaitoksen tämän lain nojalla antamaan päätökseen saa hakea muutosta työntekijäin eläkelain 20 §:ssä tarkoitettulta eläkelautakunnalta siten kuin työntekijäin eläkelaiissa säädetään. Sosiaali- ja terveysministeriön maatalousyrittäjien eläkelain 18 §:n 1 momentin nojalla määräämät eläkelautakunnan jäsenet toimivat maatalousyrittäjien eläkelain mukaan vakuuttettujen edustajina myös tätä lakia sovellettaessa.

Muutosta tämän lain nojalla annettuun eläkelautakunnan päätökseen sekä eläkelaitoksen ja eläkelautakunnan päätöksen poistamista saa

hakea vakuutusoikeudelta siten kuin työntekijäin eläkelaisissa säädetään. Niiden asioiden käsittelyssä, joihin tätä lakia on sovellettava, toimivat vakuutusoikeudessa siitä annetussa laissa tarkoitettuina maallikkojäseninä valtioneuvoston maatalousyrittäjien eläkelain 18 §:n 2 momentin nojalla määräämät edustajat.

33 §

Kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen tai maaseutuelinkeinopiirin tämän lain nojalla antamaan lausuntoon ei saa hakea muutosta valittamalla.

34 §

Luopumiskorvausta koskeva eläkelaitoksen lainvoimainen päätös saadaan panna täytäntöön niin kuin riita-asiassa annettu lainvoimainen tuomio, jollei toisin säädetä.

Erinäiset säännökset

35 §

Luopumiskorvauksista aiheutuneet kustannukset maksetaan valtion varoista. Tämän lain mukaisesta toiminnasta eläkelaitokselle aiheutuneet hoitokulut yhdistetään sen muun toiminnan hoitokuluihin ja korvataan eläkelaitokselle siten kuin maatalousyrittäjien eläkelain mukaisista hoitokuluista säädetään.

Valtion tulee, sen mukaan kuin asetuksella tarkemmin säädetään, suorittaa kunakin vuotena ennakkona määrä, joka vastaa 1 momentin mukaisesti valtion suoritettavaksi arvioitua määrää.

36 §

Tämän lain 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa säädetty markkamäärä vastaa vuodelle 1992

Helsingissä 18 päivänä joulukuuta 1992

vahvistettua palkkaindeksilukua. Markkamäärä tarkistetaan yleisten palkka- ja hintatasossa tapahtuneiden muutosten mukaan siten kuin työntekijäin eläkelain 9 §:ssä säädetään.

37 §

Jollei tästä laista muuta johdu, on luopumiskorvauksesta soveltuvin osin voimassa, mitä työntekijäin eläkelain 9 ja 9 a §:ssä, 12 §:n 1 momentin 5 kohdassa, 16 §:ssä, 17 §:n 2 ja 3 momentissa, 17 a §:ssä, 18 §:n 2 ja 3 momentissa, 19 a §:ssä, 19 b §:n 1 ja 2 momentissa sekä 19 d ja 20—21 a §:ssä sekä maatalousyrittäjien eläkelain 16—18 §:ssä ja 19 §:n 5 ja 6 momentissa säädetään.

Eläkelaitoksella on oikeus saada eläketurvakeskuksesta maksutta tämän lain nojalla käsiteltävänä olevan asian ratkaisuun vaikuttavat tiedot.

Tämän lain mukaisen luopumiskorvauksen perusmäärästä voidaan vähentää luopumiskorvauksen saajan maksamatta jääneet maatalousyrittäjien eläkelain ja maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain (1026/81) mukaiset vakuutusmaksut sen mukaan kuin asetuksella tarkemmin säädetään.

38 §

Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan asetuksella.

Voimaantulo

39 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1993.

Tasavallan Presidentti
MAUNO KOIVISTO

Maa- ja metsätalousministeri *Martti Pura*

N:o 1331

Laki**maatalousyrittäjien eläkelain 16 §:n muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 18 päivänä joulukuuta 1992

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 14 päivänä heinäkuuta 1969 annetun maatalousyrittäjien eläkelain (467/69) 16 §:n 1 momentti,

sellaisena kuin se on 28 päivänä joulukuuta 1990 annetussa laissa (1318/90), sekä
lisätään 16 §:ään, sellaisena kuin se on muutettuna 4 päivänä tammikuuta 1974 annetulla lailla (17/74) ja mainitulla 28 päivänä joulukuuta 1990 annetulla lailla, uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 3 momentiksi, seuraavasti:

16 §

Maatalousyrittäjien eläkelaitos huolehtii:

1) tässä laissa säädetystä eläketurvasta ja ryhmähenkivakuutuksesta;

2) sukupolvenvaihdoseläketurvasta siten kuin maatalousyrittäjien sukupolvenvaihdoseläkkeestä annetussa laissa (1317/90) säädetään;

3) luopumiseläketurvasta siten kuin luopumiseläkelaisissa (16/74) säädetään;

4) luopumiskorvauksista siten kuin maatalousyrittäjien luopumiskorvauksesta annetussa laissa (1330/92) säädetään; sekä

5) maatalousyrittäjien toimeentuloturvasta siten kuin sairausvakuutuslain mukaisen omavastuuajan korvaamisesta maatalousyrittäjille annetussa laissa (118/91) säädetään.

Asetuksella voidaan säätää, että maatalousyrittäjien eläkelaitos hoitaa myös maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaissa (1026/81) tarkoitetun maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen tehtävät.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1993.

Helsingissä 18 päivänä joulukuuta 1992

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Maa- ja metsätalousministeri *Martti Pura*

N:o 1332

Laki**työntekijäin eläkelain 8 §:n muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 18 päivänä joulukuuta 1992

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 8 päivänä heinäkuuta 1961 annetun työntekijäin eläkelain (395/61) 8 §:n 4 momentin
 10 kohta,
 sellaisena kuin se on 28 päivänä joulukuuta 1990 annetussa laissa (1319/90), seuraavasti:

8 §

Yhteensovituksessa huomioon otettavat peruseläkkeet ovat seuraavat työ- ja virkasuhteisiin sekä yrittäjätoimintaan perustuvat vanhuus- ja työkyvyttömyyseläkkeet:

10) maatalousyrittäjien eläkelain vähimmäisehtojen mukainen eläke, maatalousyrittäjien sukupolvenvaihdoseläkkeestä annetun lain

(1317/90) mukaisen eläkkeen perusmäärä sekä peruseläkkeisiin yhteensovituksessa rinnastettava maatalousyrittäjien luopumiskorvauksesta annetun lain (1330/92) mukaisen luopumiskorvauksen perusmäärä;

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1993.

Helsingissä 18 päivänä joulukuuta 1992

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Maa- ja metsätalousministeri *Martti Pura*

N:o 1333

Laki**kansaneläkelain 26 §:n muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 18 päivänä joulukuuta 1992

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 8 päivänä kesäkuuta 1956 annetun kansaneläkelain (347/56) 26 §:n 1 momentin 5 kohta,

sellaisena kuin se on 28 päivänä joulukuuta 1990 annetussa laissa (1321/90), seuraavasti:

26 §

Lisäosaa määrättäessä otetaan huomioon vakuutetun jatkuvasti saama:

5) maatalousyrittäjien eläkelain 6 a §:n tai maatalousyrittäjien sukupolvenvaihdoseläkkeestä annetun lain (1317/90) mukaan myönnetyn sukupolvenvaihdoseläkkeen perusmäärä sekä maatalousyrittäjien luopumiskorvauksesta annetun lain (1330/92) mukaan myönnetyn luopumiskorvauksen perusmäärä kuitenkin siten, että täysimääräisestä lisäosasta vähennetään

50 prosenttia siitä 1—5 kohdassa mainittujen etuuksien yhteismäärän osasta, joka ylittää 1 460 markkaa vuodessa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1993.

Tässä laissa säädetty markkamäärä vastaa virallisen elinkustannusindeksin sitä pistelukua, jonka mukaan vuoden 1981 maaliskuussa maksettavina olevien kansaneläkkeiden suuruus on laskettu.

Helsingissä 18 päivänä joulukuuta 1992

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Maa- ja metsätalousministeri *Martti Pura*